

СЛУЖБА РЕЧИ/ФУНКЦИЈА РЕЧИ /РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ

ГЛАВНИ РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ

(обнављање)

Реченични чланови могу бити:

- главни (СУБЈЕКАТ И ПРЕДИКАТ)
- зависни (АТРИБУТ, АПОЗИЦИЈА, АПОЗИТИВ, ОБЈЕКАТ, ПРИЛОШКЕ ОДРЕДБЕ)

СУБЈЕКАТ – вршилац радње или носилац стања

Може бити: ГРАМАТИЧКИ (у номинативу) и ЛОГИЧКИ (у генитиву, дативу и акузативу)

Граматички субјекат - номинатив

Неко је покуцао на врата.

Успешни спортисти славили су своју победу.

Неша одлично кува.

Логички субјекат

Нема деце у парку. - генитив

Саши је било хладно.-датив

Машу је страх.- акузатив

ПРЕДИКАТ – казује радњу или стање субјекта

Може бити:

- именски
- глаголски
-

Именски предикат

Глаголски део предиката + именски део предиката

Именски предикат се састоји од **помоћног глагола** (јесам/бити) у личном глаголском облику и неке **именске речи** (именица, заменица, придев или број)

Он је спортиста.

(пом.гл. + именица)

Свеска **је моја**. Ми **смо били први**. Миа **ће бити најбоља**.

(именски део предиката)

Глаголски предикат

Састоји се од глагола у личном глаголском облику.

Брзо сам заспао.

Она одговара физику.

Доћи ћу код тебе.

Не волим кишу.

НЕЛИЧНИ ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ НЕ МОГУ БИТИ ПРЕДИКАТИ!

(инфинитив, глаголски прилог садашњи, глаголски прилог прошли, радни глаголски придев, трпни глаголски придев)

Предикат може бити:

- прост и

- сложен

Прост глаголски предикат има један глагол у личном глаголском облику.

Извадих књигу из ранца.

Није купила карту за представу.
Ако кренеш раније, дођи по мене.

Сложен глаголски предикат састоји се од два глагола: глагола непотпуног значења и глагола у инфинитиву или презенту са везником ДА.

Глаголи непотпуног значења су: МОРАТИ, МОЋИ, СМЕТИ, ХТЕТИ, ТРЕБАТИ, ПОЧЕТИ, ПРЕСТАТИ.

Нпр. Хтео сам да слушам музику.

Хтео сам слушати музику.

Она је престала да прича.

Она је престала причати.

ПРОСТ: Сутра ћу написати састав.

СЛОЖЕН: Сутра ћу морати да напишем састав.

Задачи:

Он није могао да нађе свој ранац.

Деца треба да једу воће и поврће.

Ивана је почела да тренира кошарку.

Задатак: подвуците предикате у овим реченицама.

Прецизно одреди службу подвучених речи:

На столу су стајале књиге.

Иво Андрић је био писац.

Он је летовао у Египту.

Деци се спавало.

Марија треба да упише факултет.

Он ће бити најбољи на такмичењу.

У продавници има воћа.